

Θράκ. (Αίν.) Στερελλ. (Αίτωλ.) κ. ά. αλούπισ ό, Πελοπν. (Στεμν.)

Έκ του ούσ. άλεπός. Διά τώ άρσ. αλούπισ πβ. τώ στόμα και ό στόμας, τώ άθότυρο και ό άθότυρος κττ.

1) Άλώπηξ Ζάκ. Ήπ. Θράκ. (Αίν. κ. ά.) Ίων. (Σμύρν.) Καπ. (Σίλ.) Κέρκ. Κεφαλλ. Κύπρ. Πελοπν. (Λάστ. Στεμν. κ. ά.) Στερελλ. (Αίτωλ.) κ. ά.: Τ' αλούπιν έβγαλεν τ' άμ-μάδκια του γαδάρον (έκ παραμυθ.) Κύπρ. Ούλουτζίματα αλουπιών (ώρυγαι άλωπέκων) Σίλ. || Φρ. Είναι αλούπι (έπί του εύφυοϋς, πονηροϋ και πανούργου διά τήν γνωστήν τής άλώπεκος πανουργίαν) Ζάκ. Κέρκ. Κεφαλλ. Ήρτεν τ' αλούπιν τώ καθούπιν, τώ τελώνιον τής γής, τώ όχτρομούτσουνον (έξ έπφδ.) Κύπρ. || Άσμ.

Ευπνί τ' αλάφια γιά βοσκή, τ' αλούπια γιά κυνήγι Σμύρν.

Κράζει τ' αλάφια 'ς τή βοσκή, τ' αλούπια 'ς τώ κυνήγι Ήπ.

Έρθε τ' αλέπι, | έφας τώ πετεινί,
ποϋ 'λάλει και ξύπνα | τώ δόλιο τώ γέρω

Ήπ. Θέ μου, μη κράξη ό κόκορας και ξημερώς ή μέρα κ' εκείνος ό πεντέρημος άρχισε νά λαλάη, αλούπισ νά τόν φάη

Στεμν. Συνών. ιδ. έν λ. *άλέπα. Ή λ. υπό τόν τύπ. 'Αλούπισ και έπών. 2) Δέρμα άλώπεκος Ήπ. Πελοπν. (Λάστ. κ. ά.) Στερελλ. (Αίτωλ.) κ. ά. — Λεξ. Βυζ. Συνών. ιδ. έν λ. *άλεπιά.

Ή λ. υπό τόν τύπ. 'Αλούπι και ώς τοπων. Πελοπν. (Άρκαδ.)

άλεπιά ή, άμάρτ. αλουπιά Κύπρ.

Έκ του ούσ. αλέπι, παρ' ό και αλούπι.

Πανουργία, πονηρία: Σάν αλουπκιά φαίνεται ή δουλειά ποϋ σοϋ έκατάφερεν. || Φρ. Παίξει αλουπκιές (έπί του ύποκριτοϋ και δολίου). Συνών. άλεπήσιος 2, άλεπότη, άλεπουδιά, άλεπωσύνη. Πβ. άλεπογανξά.

άλέπιστος επίθ. Πόντ. (Τραπ. κ. ά.)

Τώ μεταγν. επίθ. αλέπιστος.

Ό μη έκλεπισθείς.

άλεπίτικα επίρρ. Θράκ.

Έκ του έπιθ. άλεπίτικος.

Πονήρως, ύπούλως: Μē κοιτάζει άλεπίτικα. Τά 'κλεψε άλεπίτικα.

άλεπίτικος επίθ. Θράκ. άλ'πίτ'κους Θεσσ. (Πήλ.)

Έκ του ούσ. άλεποϋ, παρ' ό και άλ'ποϋ, και τής παραγωγικής καταλ. -ίτικος.

1) Ό άνήκων εις τήν άλώπεκα Θεσσ. (Πήλ.) Θράκ.: Δέρμα άλεπίτικο. || Φρ. Άλ'πίτ'κα καμώματα (πανουργίαι) (Πήλ.) 2) Πονηρός Θράκ.: Άλεπίτικο μάτι.

άλεπίτσα ή, άμάρτ. άλωπίτσα (Παρνασσ. 8,698) αλουπίτσα Λεξ. Γαζ. (λ. άλωπέκιοϋ) άλιπίτσα Παξ. άλ'πίτσα Μακεδ. (Άνασελ.)

Ύποκορ. του ούσ. άλεποϋ διά τής παραγωγικής καταλ. -ίτσα.

1) Μικρά άλώπηξ (Παρνασσ. 8,698) — Λεξ. Γαζ. ένθ' άν. Συνών. ιδ. έν λ. άλεπάκι. 2) Είδος σταφυλής με

έπιμήκεις βότρους όμοίους πρός οϋράν άλώπεκος, ή τών άρχ. άλωπεκίς (ιδ. ΜΣτεφανίδ. έν Λαογρ. 9 (1926) 445) Μακεδ. (Άνασελ.) Συνών. άλεποουρά 2. 3) Φυτόν τι, έκ του όποιου κατασκευάζονται σάρωθρα Παξ. [**]

*άλεπιτσερό τό, άλιπιτσερό Παξ.

Έκ του ούσ. άλεπίτσα και τής παραγωγικής καταλ. -ερό.

Τόπος ένθα φύεται τώ φυτόν άλεπίτσα 3.

άλεπίτσος ό, Πόντ. (Σάντ. Χαλδ.)

Ύποκορ. του ούσ. άλεπός διά τής παραγωγικής καταλ. -ίτσος ώς και άνθρωπίτσος, παιδίτσος κττ.

Μικρά άλώπηξ. Συνών. ιδ. έν λ. άλεπάκι.

*άλεπόβακλος επίθ. Θηλ. αλουποβάκλα Κύπρ. αλουποβάκλισσα Κύπρ.

Έκ τών ούσ. άλεποϋ και βάκλα.

Ό έχων οϋράν ώς ή τής άλώπεκος, ήτοι μακράν και θυσανωτήν, επί ζώου. Συνών. *άλεποούρης.

άλεπόβηχας ό, άμάρτ. αλουπόβηχ-χας Κύπρ.

Έκ τών ούσ. άλεποϋ και βήχας.

1) Βήξ ξηρός και άνευ φλέγματος, βραγχνώδης δέ ώς ό τών άλωπέκων. 2) Ή νόσος κοκκίτης (όνομασθείσα οϋτω διά τόν ξηρόν βήχα).

άλεπογανξά ή, Πελοπν. (Λακων.)

Έκ τών ούσ. άλεποϋ και γανξά.

Πονηρία, πανουργία άλώπεκος (έκ μεταφ. τών έλιγμών δρόμου, τούς όποιους ύποτίθεται ότι κάμνει ή άλώπηξ έκ λόγων προνοίας). Πβ. άλεπιά.

άλεπογανίζω άμάρτ. αλουπογανίζω Πελοπν. (Βούρ-βουρ.) άλ'πογανίζω Πελοπν. (Γορτυν. Καλάβρυτ. Κλουτσιοχ. κ. ά.)

Έκ του ούσ. άλεπογανξά.

Δαπανώ τόν χρόνον μου ματαιώς περιφερόμενος έδω και εκεί ένθ' άν.: Οϋλη μέρα σήμερα άλ'πογανίζω! Κλουτσιοχ.

άλεπογάνισμα τό, άμάρτ. αλουπογάνισμα Πελοπν. (Βούρβουρ.)

Έκ του ρ. άλεπογανίζω.

Τώ άσκόπως περιφέρεσθαι έδω και εκεί.

άλεπόγουννα ή, Λεξ. Λάουνδ. Μ. Έγκυκλ. άλιπόγ'να Θράκ. (Άδριανούπ.) άλ'πόγουννα Ήπ. άλεπουδόγουννα άγν. τόπ.

Έκ τών ούσ. άλεποϋ και γούνα. Ή λ. και παρ ά Σομ. Τώ άλεπουδόγουννα έκ του θέματος του πληθ. άλεποϋδες. Παρ ά Βλάχ. αλουπουδόγουννα.

Γούνα, μηλωτή έκ δέρματος άλώπεκος. Πβ. *άλεπιά.

άλεποθάνατος επίθ. Χίος άλιποθάνατος Χίος (Καρδάμ.) 'λουποθάνατος Κύθηρ. Μεγίστ. Πληθ. άλιπου-θάνατα τά, Λέσβ.

Έκ τών ούσ. άλεποϋ και θάνατος.

1) Ό προσποιούμενος τόν άσθενή (θά έσήμαινε πρῶτον τόν προσποιούμενον τόν νεκρόν έκ μεταφ. τής ιδιότη-

της αλώπεκος) Κύνθηρ. Μεγίστ. Χίος (Καρδάμ. κ. α.): *Προτει και 'ς τὸ κρεβάτιν και κάμνει τὸν ἀλιποθάνατον* Καρδάμ. Τὸ 'λουποθάνατον κάμει Μεγίστ. 2) Ὁ πληθ. ἀλιποθάνατα οὐσ., ἡ προσποιήσις βαρείας ἀσθενείας, προσποιητὴ κατάστασις ἐτοιμοθανάτου Λέσβ.: *"Αφ' οἱ, γ' αἰκα, τ' ἀλιποθάνατα τοῖ σήκου τοῖ βλέπει τὴ δ' λειά ο' (ἐν παραμυθ.)*

*άλεπόθρουμπος ὁ, 'λουπόθρουμπος Κύπρ.

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀ λ ε π ο ὦ και θ ρ ο ὦ μ π ο ς.

Τὸ ἀγριόχορτον λιθόσπερμον τὸ παχύμισχον (lithospermum incrassatum) τῆς τάξεως τῶν τραχυφυλλωδῶν (traginaceae). [**]

*άλεποκοίτης ὁ, ἀλωποκοίτης Λεξ. Λεγρ. ἀλουποτδοίτης Κύπρ. 'λουπ-πατδοίτης Κύπρ.

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀ λ ε π ο ὦ και κ ο ῖ τ η .

I) Κοίτη, φωλεὰ τῆς αλώπεκος Κύπρ. Συνών. ἀ λ ε π ό τ ρ υ π α , ἀ λ ε π ο φ ω λ ε ά . Πβ. ἀ λ ε π ό σ π η λ ο . II) Φυτόν, τοῦ ὁποίου τὰ σπέρματα ξηρὰ προσκολλῶνται ἐπὶ τοῦ τριχώματος τῆς αλώπεκος (ιδ. ΜΣτεφανίδ. ἐν Λαογρ. 9 (1926) 445), παιωνία ἡ κοραλλιοχρῶς (raeonia corallina) τῆς τάξεως τῶν βατραχιωδῶν (ranunculaceae) ἐνθ' ἀν. Συνών. ἀ λ ε π ό χ ο ρ τ ο . [**]

*άλεπομηλεῖα ἡ, ἀλ'πουμ'λεῖα Στερελλ. (Αἰτωλ.)

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀ λ ε π ο ὦ και μ η λ ε ά .

Χόρτον τι.

*άλεπομμάτης ἐπίθ. ἀλ'πουμμάτα ἡ, Ἦπ.(Κόνιτσ.) ἀλ'πουμάτ'κου τό, Ἦπ. (Κόνιτσ.)

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀ λ ε π ο ὦ και μ ά τ ι .

Λίρα, νόμισμα χρυσοῦν, μόνον ἐν τῇ συνθηματικῇ γλώσσει τῶν κτιστῶν. Πβ. ἀ λ ε π ο ὦ 1.

άλεπομοίσιδος ἐπίθ. ἀμάρτ. ἀλουπομοίσιος Κύπρ.

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀ λ ε π ο ὦ και μ ο ι σ ί δ ι , δι' ὃ ιδ. μ ο ι α σ ί δ ι .

Ὁ ἔχων χαρακτηριστικὰ ὅμοια πρὸς τὰ τῆς αλώπεκος, ἐπὶ κυνός. Πβ. ἀ λ ε π ο μ ο ύ τ σ ο υ ν ο ς .

άλεπομούτσουνος ἐπίθ. ἀμάρτ. ἀλουπομούτσουνος Κύπρ.

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀ λ ε π ο ὦ και μ ο ύ τ σ ο υ ν ο .

Ὁ ἔχων πρόσωπον ὅμοιον πρὸς τὸ τῆς αλώπεκος, ἐπὶ κυνός. Πβ. ἀ λ ε π ο μ ο ί σ ι δ ο ς .

άλεπουρά ἡ, Λεξ. Μ'Εγκυκλ. άλεπουρά Λεξ. Μ'Εγκυκλ. άλιπουρά Ἦπ. Θράκ. (Αἰν.) άλουπουρά Κεφαλλ. άλουπουρή Ζάκ. άλουπερή Ζάκ. άλιπουρά Κέρκ. άλεπονουρά Λεξ. Μ'Εγκυκλ. άλεπονουρά Λεξ. Μ'Εγκυκλ. άλ'πονουρά Θράκ. άλ'πονουρά Θεσσ. Θράκ. (Σουφλ.) Στερελλ. (Αἰτωλ.) άλιπονούρα Ζάκ.

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀ λ ε π ο ὦ και ο ύ ρ ά , παρ' ὃ και ν ο υ ρ ά .

1) Ἡ οὐρά τῆς αλώπεκος πολλαχ. 2) Ἡ σταφυλὴ ἀ λ ε π ί τ σ α , ὃ ιδ., Κεφαλλ. Ἦπ. κ. α. 3) Τὰ ἐξῆς ἀγρωστώδη (graminaceae) φυτὰ (ιδ. ΜΣτεφανίδ. ἐν Λαογρ. 9 (1926) 444) α) Τοῦ γένους τοῦ ἀλωπεκούρου (alopercurus) ἀλωπέκουρος ὁ ἀσκιδωτὸς (alopercurus utriculatus) καὶ ἀλωπέκουρος ὁ λειμώνιος (alopercurus pra-

tensis) Θράκ. Στερελλ. (Αἰτωλ.) β) Τὸ φυτὸν πολυπόγων ὁ Μομπελλιανὸς (polypogon Monspeliensis) πιθανῶς ὁ ἀλωπέκουρος τοῦ Θεοφράστου (Ἱστορ. φυτ. 7,11,2) μετὸν στάχυν· μαλακὸν καὶ χνοωδέστερον ὅτι καὶ ὅμοιον ταῖς τῶν ἀλωπέκων οὐραῖς· Θράκ. Στερελλ. (Αἰτωλ.) γ) Τὸ φυτὸν λάγουρος ὁ ὠσειδῆς (lagurus ovatus) Ζάκ. Συνών. γ α τ τ ά κ ι , γ α τ τ ό χ ο ρ τ ο , λ α γ ά κ ι , λ α γ ο ο υ ρ ά . δ) Τὸ φυτὸν φαλαρίς ἡ παράδοχος (phalaris paradoxa) ἐκ τῆς δημώδους οἰκογενείας τῶν κουκουλλοχόρτων, ἡ τῶν ἀρχ. φάλαρις (Διοσκορ. 3,149) Θεσσ. (Λάρις.) Θράκ. Στερελλ. (Αἰτωλ.) ε) Τὸ φυτὸν μελάμυρον τὸ ἀρουραῖον (melampyrum argense) τῆς τάξεως τῶν γρομφαδιωδῶν (scrofulariaceae), ζιζάνιον καὶ παράσιτον τῶν σιτηρῶν ΓΣακελλοπ. Ἀνοιξιάτ. γεννήμ. 54. [**]

*άλεπουράδι τό, 'λαπουράδ' Πόντ.

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀ λ ε π ό ς και ο ύ ρ ά δ ι .

Εἶδος χόρτου.

*άλεποούρης ἐπίθ. Θηλ. ἀλουπονούρα Κύπρ.

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀ λ ε π ο ὦ και ο ύ ρ ά , παρ' ὃ και ν ο υ ρ ά .

Ὁ ἔχων οὐρὰν μακρὰν καὶ θυσανωτὴν ὡς ἡ τῆς αλώπεκος. Συνών. *ἀ λ ε π ό β α κ λ ο ς .

*άλεπόπικο τό, ἀλ'πόπ'κον Μακεδ. (Σιάτ. κ. α.)

Υποκορ. τοῦ οὐσ. ἀ λ ε π ο ὦ . Περὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ό π ι κ ο ἡ -π ι κ ο ιδ. ΓΧατζιδ. ἐν Ἀθηνῶ 29 (1917) 215.

Τὸ νεογνὸν τῆς αλώπεκος ἡ μικρὰ ἀλώπηξ. Συνών. ιδ. ἐν λ. ἀ λ ε π ά κ ι .

άλεποπορδὴ ἡ, Πελοπν. (Λακων. Μάν. Οἷτ.) άλεποπορδὴ Κεφαλλ. άλιποπορδὴ Κέρκ. άλ'ποπορδὴ Πελοπν. (Καλάβρυτ.) άλ'πουπορδὴ Ἦπ. (Ἰωάνν.) Στερελλ. (Αἰτωλ.) άλεπορδὴ Πελοπν. (Λακων.) 'λαπόπουρδη Θεσσ.

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀ λ ε π ο ὦ και π ο ρ δ ή .

Φυτὰ τοῦ γένους τοῦ λυκοπέρδου (lycoperdon) τῆς τάξεως τῶν μυκήτων (fungi), τῶν ὁποίων τὸ σφαιροειδὲς καρπικὸν σῶμα κτυπώμενον διαρρήγνυται κροτοῦν. Συνών. ἀ λ ε π ο π ο ύ ρ δ ι , γ α ῖ δ ο υ ρ ό π ο ρ δ ο , λ α γ ο μ ά ν ν α , λ α γ ό ρ χ ι , π ο ρ δ ο μ α ν ι τ ά ρ ι . [**]

άλεπόπουλλο τό, άλεπόπουλλον Ρόδ. άλεπόπουλλο σύνηθ. άλουπόπουλλο Κεφαλλ. άλ'πόπουλλον Ρόδ. άλουπόπ'λλου Θεσσ. (Πήλ.) άλ'πόπ'λλου Στερελλ. (Αἰτωλ.) κ.α. άλαπόπουλλο Ρόδ. άλεπόπον Πόντ. (Χαλδ. κ. α.) άλεπιδόπ'λλο Θράκ. (Μυριόφ.) άλεπουδόπον Πόντ.(Σάντ.)

Υποκορ. τοῦ οὐσ. ἀ λ ε π ο ὦ . Τὸ ἀ λ ε π ό π ο υ λ λ ο ν και παρὰ Δουκ. (λ. ἀ λ ε π ο ὦ) . Τὸ ἀ λ ε π ι δ ό π ' λ λ ο και ά λ ε π ο υ δ ό π ο ν ἐκ τοῦ θέμ. τοῦ πληθ. ἀ λ ε π ο ὦ δ ε ς .

Τὸ νεογνὸν τῆς αλώπεκος, μικρὰ ἀλώπηξ ἐνθ' ἀν.: Παροιμ. Ἡ άλεποῦ έκατό χρονῶ , τ' άλεπόπουλλο έκατό δέκα (ἐπὶ θρασέος καὶ προπετοῦς νεανίσκου ἀντιλέγοντος πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους καὶ ἀξιούντος ὅτι καλύτερον αὐτὸς τὰ πράγματα γινώσκει, ὡς ἐάν τὸ νεογνὸν τῆς αλώπεκος ἡξιού ὅτι εἶναι μεγαλύτερον τὴν ἡλικίαν καὶ πυλυπειρότερον τῆς μητρός του. Ἡ παροιμ. πολλαχοῦ ἐν παραλλαγῇ. Πβ. ΝΠολίτ. Παροιμ. 1,455) πολλαχ. Συνών. ιδ. ἐν λ. ἀ λ ε π ά κ ι .

